

**SZOCIÁLIS ISMERETEK
KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA
JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ
A MINTAFELADATOKHOZ**

-
1. A felsorolt fogalmak közül az egyik nem tartozik a többihez. 3 pont
Húzza alá az oda nem illő fogalom betűjelét!

- a) analízis
- b) szintézis
- c) absztrakció
- d)** feledékenység

- a) magzati kor
- b) csecsemőkor
- c)** korcsoport
- d) óvodáskor

- a) készítés
- b)** amnézia
- c) válasz
- d) megerősítés

Helyes válaszonként 1-1 pont, összesen 3 pont adható.

2. Válassza ki és írja be a hiányzó meghatározást a megfelelő helyre! 5 pont

érték; integráció; norma; státus; életstílus

Az egyén által a társadalomban és a társadalmi intézményekben elfoglalt pozíció, a **státus**.

A(z) **életstílus** adott társadalmi körülmények között viszonylagos szabadsággal megválasztott tevékenységek és az ezekkel kapcsolatos preferenciák.

A társadalmi **integráció** azt jelenti, hogy a társadalom nem szakad szét egymástól szélsőségesen eltérő osztályokra, rétegekre vagy csoportokra. A magyar társadalmat mindig is jellemezték a társadalmi rétegek közötti jövedelem-és életszínvonal különbségek, amelyek napjainkra fokozatosan felerősödnek.

A(z) **érték** olyan kulturális alapelv, amely kifejezi, hogy az adott társadalomban mi a fontos, kívánatos.

A(z) **norma** viselkedési szabály, amely előírja, hogy a társadalom tagjainak bizonyos esetekben hogyan kell viselkedniük.

Helyes válaszonként 1-1 pont, összesen 5 pont adható.

3. Soroljon fel az életmódot befolyásoló tényezők közül nyolcat! 4 pont

- **társadalmi környezet (család, barátok, stb.)**
- **szükségletek (célok, értékek, érdekek, stb.)**
- **lehetőségek (lakóhely, iskolázottság, stb.)**
- **szokások, hagyományok, divat**
- **egészségi állapot**
- **műveltség, egészségkultúráltság**
- **természeti környezet**
- **erkölcsi normák**
- **jogszabályok**
- **foglalkozás**
- **jövedelmi viszonyok, vagyoni helyzet**

Más, szakmailag adekvát válasz is elfogadható.
Helyes válaszonként 0,5 pont, összesen 4 pont adható.

4. Jelölje a megfelelő helyen a táblázatban, hogy az állítások igazak vagy hamisak!
Tegyen I jelet az igaz, H jelet a hamis állítások mellé! 6 pont

Állítások	Igaz/Hamis
A társadalom állapotáról többfajta tudományos módszer alapján szerezhetünk információkat.	I
A szociológiai adatgyűjtési módszerei teljesen megegyeznek a természettudományos módszerekkel.	H
Az empirikus adatgyűjtés a szociológia meghatározó módszere.	I
A szociológiai vizsgálat célja valamely társadalmi helyzet megismerése.	I
A reprezentatív mintavétel során tudatosan választjuk ki a megkérdezetteket.	H
A kutatási eredményeket tanulmányokban és szakkönyvekben teszik közzé.	I

Helyes válaszonként 1-1 pont, összesen 6 pont adható.

5. Párosítsa a következő fogalmakat a megfelelő értelmezésekkel! 3 pont
 Kösse össze egy vonallal az összetartozó fogalmakat!

Hőguta	Akkor keletkezik, ha huzamosabb ideig éri a fejet, vagy az egész testet az erős napsütés.
Napszúrás	A hőkimerülés a nagy melegben végzett extrém fizikai teljesítmény, sokszor sport következménye lehet.
Hősokk	Oka a csökkent hőleadás, amely a nem megfelelő és elégséges ruházat, a magas külső hőmérséklet és a magas páratartalom esetén jön létre.

Helyes párosításért 1-1 pont, összesen 3 pont adható.

6. Relációanalízissel oldja meg a következő feladatot! A megfelelő betűjelet írja a kipontozott vonalra! 3 pont

- A) állítás és indoklás igaz, közöttük kapcsolat van
- B) állítás és indoklás igaz, közöttük kapcsolat nincs
- C) állítás igaz, indoklás hamis
- D) állítás hamis, indoklás igaz
- E) állítás, indoklás hamis

... **B** .. A szabadság a szociálpolitikát befolyásoló érték, mert a családok a szociálpolitika finanszírozójaként is jelen vannak ott, ahol átvállalnak az államtól feladatokat.

... **C** .. A bánásmód, az elbírálás egyenlősége a jogból átvett fogalom, ugyanakkor értelmezése nincs összefüggésben a jogfejlődéssel.

... **A** .. A feltételek egyenlősége társadalompolitikai érték, mert mindenkinek biztosítani kell az azonos indulási helyzetet.

Helyes párosításért 1-1 pont, összesen 3 pont adható.

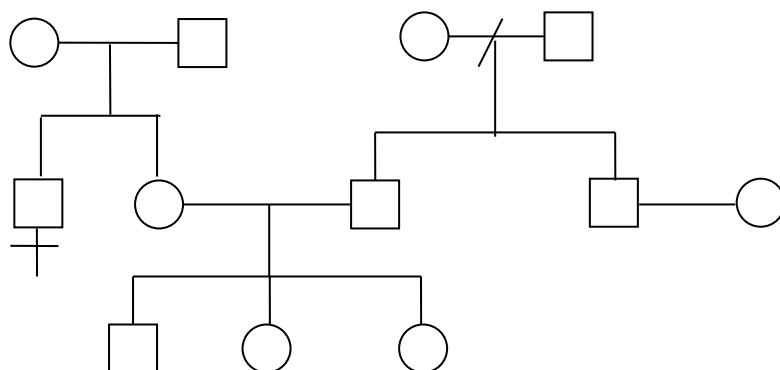
7. Ismeretei és gyakorlati tapasztalatai alapján soroljon fel olyan tevékenységeket, melyekkel az ellátottak aktivitása fenntartható az idősek otthonában! 6 pont
Minden típushoz írjon 2-2 tevékenységet!

Fizikai aktivitás: **idős torna, séta, úszás, jógázás, kirándulás**
 Szellemi aktivitás: **szellemi vetélkedő, sakk klub, filmklub, keresztrejtvényfejtés**
 Szórakozás: **névnapi ünnepségre, cirkuszlátogatás, karácsonyra felkészülés, ezek megünneplése**

Más, szakmailag adekvát válasz is elfogadható.
 Minden aktivitás csoporthoz maximum 2 válasz fogadható el.
 Helyes válaszonként 1-1 pont, összesen 6 pont adható.

8. Készítse el a következő leírás alapján a család genogramját! 6 pont

Milán egyetemista, két kiskorú húga van. Mind a három gyermek egy közös háztartásban él a szüleikkel. Milán anyai nagyszülei már nyugdíjasok. Nagy bánatukra baleset következtében meghalt a fiuk. Milán édesapjának szülei elváltak. Egy öccse van, aki nemrég megházasodott.

A jelek helyes használatára 2 pont,
 a kapcsolatok helyes használatára 2 pont,
 az ábra átláthatóságára 2 pont, összesen 6 pont adható.